

Oponentský posudek na diplomovou práci

Bc. Barbora Skálová: „Nevlastní mateřství v českém kontextu“

Cílem diplomové práce Bc. Barbory Skálové byla za a.) teoreticko-konceptuální analýza fenoménu nevlastního mateřství (v heterosexuálních rodinách) a za b.) narativní analýza rodičovských praktik s pohledu 9 nevlastních matek, které žijí v České republice.

Studentka v teoretické části práce ukazuje, že umí kriticky pracovat s relevantními zdroji a to z pohledu různých disciplín jako je antropologie, sociologie nebo genderová studia. Aktivně hledá paralely mezi jednotlivými koncepty, ale umí je také stavět do protikladu a porovnávat – výsledkem čehož je skutečně povedená teoretická analýza sociální kategorie/organizace a imaginace praktik nevlastního mateřství. Vytkla bych jenom absenci klíčového díla, které ukázalo (i na odbornou) idealizaci mateřských praktik a socioekonomickou podmíněnost mateřství a to výzkum feministické antropoložky Nancy Sheper-Hughes: *Death Without Weeping*.

V empirické části práce studentka ukazuje, že byla schopna se vypořádat s nástrahami nouzového stavu během pandemie Covid-19 a podařilo se jí i přesto nasbírat data o poměrně citlivém a intimním tématu. A to za pomoci využití digitálních platforem, ve kterých se buduje důvěra k „anonymní“ výzkumnici mnohem obtížněji. Podařilo se jí uskutečnit 9 kvalitativních rozhovorů a z předložených dat je vidět, že jí dostatečně saturevali výzkumné otázky.

Osobně se mi velice líbí jemné subversivní momenty při analýze nevlastního mateřství, které tak narušují společensky stanovenou normativitu heterosexuálních rodin a to v kapitole Rodinné konstelace (i když tento název mi připadá poněkud zavádějící), kde analyzuje a originálně modeluje nové rodinné uspořádání z pohledu nevlastních matek. Ukazuje VELICE ZAJÍMAVÉ narativní zvýznamňování procesu vypořádání se s novou situací v komponovaných v rodinách, ale neopomíjí také specifické situační kolize s dětmi/bývalými partnery.

Celá práce se vyznačuje výbornou úrovní jazykového vyjádření. Jako velmi pozitivní hodnotím sebe-reflexivní práci s používanými termíny, což svědčí o pečlivé práci při zpracování všech fází empirického výzkumu.

Předložená diplomová práce splňuje nároky na kvalifikační magisterskou práci. Studentka prokázala schopnost analyticky a s hlubokým vhledem přistoupit ke zkoumanému materiálu, který uvedla do kontextu a diskusí s aktuální odbornou literaturou (což nebývá úplně běžné).

Diplomovou práci považuji za kvalitní a navrhuji hodnotit ji nejvyšším stupněm - **známkou výborný**.

Dr. Petra Ezzeddine

V Praze 4. 2.2021.

Katedra sociální a kulturní antropologie

FHS UK Praha